

تا فراموش نکنیم

ماجرای غم‌انگیز ویرانی و اشغال
۴۱۸ روستای فلسطین
و کشتار اخراج و آوارگی ساکنان آن

ولید ال‌خالدی

مترجم: امیرحسین ابوالا

سرشناسه: خالدی، ولید

Khalidi, Walid

عنوان و نام پدیدآور: تا فراموش نکنیم: ماجرای غم انگیز ویرانی و اشغال
۴۱۸ روستای فلسطینی و کشتار، اخراج و آوارگی ساکنان آن / مؤلف ولید الخالدی؛
مترجم امیرحسین بابالار.

مشخصات نشر: تهران: حامیان آزادی قدس، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۷۶۴ ص: مصور

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۸۳۰-۲-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: All that remains : the Palestinian villages
occupied and depopulated by Israel in 1948, c 1992

موضوع: روستاها -- فلسطین -- تاریخ

Villages - Palestine - History موضوع:

موضوع: جنگ اعراب و اسرائیل، ۱۹۴۸ - ۱۹۴۹ م. -- خسارات و خرابی ها.

موضوع: Israel - Arab War, 1948- 1949. Destruction and pillage موضوع:

موضوع: اعراب فلسطین -- حقوق مدنی -- اسرائیل

Palestinian Arabs - Civil rights - Israel موضوع:

موضوع: اسرائیل -- روابط قومی

Israel - Ethnic relations موضوع:

شناسه افزوده: بابالار، امیرحسین، مترجم

ده بندی کنگره: ۵۷۹۶ ت ۲ خ / ۱۲۵ DS

ده بندی دیویی: ۹۵۶/۹۴

نمارة کتاب شناسی ملی: ۴۶۰۵۷۲۷

انتشارات حامیان آزادی قدس

تا فراموش نکنیم

مؤلف: ولید الخالدی

مترجم: امیرحسین بابالار

ناشر: انتشارات حامیان آزادی قدس

وابسته به: مؤسسه حامیان آزادی قدس

چاپ اول: ۱۳۹۸

چاپ و صحافی: میتوگرافی، ولا میرداز اندیشه

شمارگان: ۱۵۰۰

قیمت: ۲۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۸۳۰-۲-۶

تلفن ناشر: ۶۶۹۷۷۹۰۳-۴

نمابر: ۶۶۴۱۸۱۴۳

صندوق پستی: ۱۱۱۵۵-۱۹۳۴

سامانه پیامکی: ۳۰۰۰۸۱۳۰۴۱۸۱۴۳

نشانی اینترنتی: info@hamyanequds.ir

نشانی سایت: www.hamyanequds.ir

کلیه ی حقوق این اثر به مؤسسه فرهنگی حامیان آزادی قدس
تعلق دارد. هرگونه بهره برداری از این کتاب منوط به کسب مجوز

فهرست

۹	فهرست علائم اختصاری
۱۱	هرگز فراموش نشود
۱۳	آغاز سخن
۲۱	سخن م. رجم
۲۳	دیباچه‌ی مختلف
۲۹	پیش‌گفتار
۳۳	تصاویر و نقش‌ها
۵۸	بِئِرا السَّبع
۶۶	بیسان
۱۰۰	جنین
۱۱۲	خِیفا
۱۸۶	الخلیل
۲۱۴	الرَّملَة
۲۹۸	صَفَد
۳۱۲	طبریه
۳۳۱	طولکرم
۳۵۶	عکا
۴۹۸	غَزَة
۵۶۸	قُدس
۶۳۸	ناصِره
۶۵۰	یافا
۶۸۴	ضمیمه‌ها
۶۸۶	ضمیمه ۱
۶۸۸	ضمیمه ۲
۶۹۶	ضمیمه ۳
۶۹۹	ضمیمه ۴
۷۱۳	ضمیمه ۵
۷۲۷	فهرست منابع و مآخذ
۷۳۷	نمایه

سخن مترجم

ترجمه این کتاب به درخواست دوست عزیزم، جناب آقای علی‌رضا سلطانشاهی، مدیر محترم مرکز مطالعات فلسطین بود که از من برای حضور در جلسه‌ای در دفترشان دعوت به عمل آوردند. موضوع جلسه، پیشنهاد جناب آقای محمدتقی تقی‌پور، دبیرکل محترم سازمان مردم‌نهاد جمعیت حامیان آزادی فلسطین برای ترجمه‌ی کتاب حاضر بود.

از زمانی که کودک و محصل بودم، همواره می‌شادم که این فلسطینیان به عنوان «مردم مظلوم فلسطین» یاد شده است. با خواندن و ترجمه‌ی کتاب حاضر متوجه شدم که فلسطینی‌ها در آن شرایط (درگیری‌های سال ۱۹۴۸) حقیقتاً بنیاد مظلوم شدند. درک شرایط زندگی مسلمانان، پس از فروپاشی امپراتوری عثمانی و شبکه‌ی قیمندان و ثروتمندانی تا بن دندان مسلح که خود را قیم یک ملت معرفی کنند و با برنامه‌ریزی‌های کوتاه‌مدت و درازمدت سرنوشت آنها را رقم بزنند، درد و رنجی فرساینده برای محصل هر ناظر بی‌طرفی به همراه می‌آورد. مردمی که غرق در صفا و صمیمیت بی‌پیرایی زندگی بی‌آلایش روستایی خود، بی‌آن‌که تحلیل و آگاهی جامعی نسبت به موقعیت خود و محیط اطراف‌شان داشته باشند، ناگهان مورد تهاجم کسانی قرار می‌گیرند که حجم عظیمی از پشتیبانی مالی، لجستیکی و سیاسی را با خود دارند و گاه چنان با بی‌رحمی و وحشیگری برخورد می‌کنند که مانند آن در تاریخ کمتر دیده شده است. اعمال خشونت‌باری مانند قتل عام کودکان و سالخورده‌گان و زنان و مردان روستایی به جرمی که هرگز مرتکب نشده بودند.

به نظر می‌رسد یکی از بنیادی‌ترین فواید مطالعه‌ی کتاب حاضر، این باشد که مسلمانان جهان دریابند مهمترین عامل تدافعی و بازدارنده‌ای که می‌تواند مصونیتی پایدار در برابر دشمنان آنها به وجود بیاورد آگاهی، حفظ انسجام و همبستگی خودشان است. در برخی موارد مندرج در این کتاب، مشاهده می‌شود که ساکنان روستاها در برابر تهاجم صهیونیست‌ها دچار چنان ضعف و انفعال هستند که آدمی را در حسرت و تأسف باقی می‌گذارد. اما با نگاهی دقیق‌تر می‌توان دریافت که این ضعف، نه صرفاً در درون خود آنان، که در ساختار ازهم‌گسیخته و ناپسامان کشورهای اسلامی در آن دوران نهفته بوده است که در زمان مقتضی از هوشیاری و انگیزه‌ی لازم برای چنگ زدن به حبل المتین الهی برخوردار نبودند و سر در گریبان عافیت‌طلبی، به نظاره نشسته بودند! ولذا می‌بینیم در موارد اندکی که مقاومت‌های سلحشوران‌ای از طرف همین روستاییان بروز کرده کار چنان بر صهیونیست‌های غدار سخت آمده که چاره‌ای جز استمداد از قوای بریتانیایی مستقر در خاک فلسطین نداشتند.

عنوان اصلی این کتاب «All That Remains»^۱ و نسخه‌ی عربی آن «کی لا ننسی»^۲ است. برای تعیین عنوانی گیرا و واجد معنا به زبان فارسی، با عنایت به متن و محتوای کتاب، استادان ارجمند دانشگاهی و صاحبان ذوق و اهالی فن، عبارات

متفاوتی پیشنهاد کردند که از آن میان عنوان «تا فراموش نکنیم» به هدف کتاب برای معرفی روستاهایی که در جنگ سال ۱۹۴۸ اشغال و ساکنان آنها اخراج شدند، نزدیک‌تر و دلنشین‌تر می‌نمود. روستاهایی که اتفاقات تلخ و جانگدازی برای آنها به وقوع پیوسته و برخی از آنها برای همیشه از صحنه‌ی روزگار محو شده و ممکن بود که نامی هم از آنها در تاریخ باقی نماند. ثبت اطلاعات مربوط به روستاهای فلسطینی در این کتاب، آنها را به آینده‌هایی ماندگار از مظلومیت و بی‌پناهی در روزگاری تبدیل کرده است که بسیاری در آن، فریاد آزادی و حقوق بشر سر می‌دهند و نه تنها خود چشم به روی حقایق بسته‌اند، که سعی دارند دیگران را نیز وادارند که مسئله‌ای با این اهمیت را نادیده انگارند.

برای رسیدن به متنی مطمئن‌تر، ترجمه‌ی فارسی با متن عربی، سطر به سطر مقابله شد. برای این‌کار از محبت صمیمانه‌ی دوستان ارجمند آقایان دکتر عدنان طهماسبی، عضو محترم هیأت علمی گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه تهران و آقای سلطان‌شاهی برخوردار شدم.

از جمله مشکلات ترجمه‌ی این کتاب روشن نبودن تلفظ اسامی عبری آبادی‌های یهودی‌نشین بود. در این مورد از راهنمایی فاضلانه‌ی استاد محترم جناب آقای دکتر حسن رضایی باغبیدی، عضو محترم هیأت علمی گروه فرهنگ و زبانهای باستانی دانشگاه تهران بهره‌مند شدم که کلیدهایی از نوع تلفظ حروف عبری در اختیارم نهادند. پس از ترجمه درموردی (درحد امکان) پانویس‌هایی برای برخی موارد مندرج در متن، افزودم که در این زمینه توفیق بهره‌مندی از رهنمودهای آقای دکتر مصطفی موسوی، عضو محترم هیأت علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران نصیبم گردید. وظیفه‌ی خود می‌دانم مراتب بی‌حد سپاس و قدردانی خویش را تقدیم محضر مبارک این عزیزان بنمایم.

همچنین از آنجا که تقریباً تمام کار، خارج از وقت اداری و در منزل انجام شده، برخود فرض می‌دانم سپاسگزار همسر عزیزم باشم که با درایتی مثال‌زدنی نهایت همراهی و معاضدت را با من داشت و ضمن مهیا کردن محیطی آرام و بی‌دغدغه موجب دلگرمی و اشتیاق به ادامه کار را برایم فراهم نمود.

پانویس:

۱. در متن کتاب از واحد اندازه‌گیری سطح «دونم» برای نشان دادن مساحت اراضی استفاده شده است، با توجه به توضیحات موجود در فهرست واژگان (ضمیمه ۱)، هر دونم ۱۰۰ متر مربع یعنی اندکی کمتر از یک کیلومتر مربع است.
 ۲. در متن کتاب واژه‌ی «روستا» مختص فلسطینی‌ها است و از واژه‌ی «آبادی» برای مناطق یهودی‌نشین استفاده شده است.
 ۳. تاریخ‌های موجود در متن، به در خصوص شخصیت‌ها و حوادث اسلامی و شخصیت‌ها و حوادث یهودی و مسیحی، همه به سال میلادی است. در مواردی که لازم بوده، در متن پانویس‌ها سال هجری نیز ذکر شده است.
 ۴. سبک و سیاق طراحی صفحه و ستون‌بندی متن عیناً مانند کتاب اصلی است.
- در پایان امیدوارم این ترجمه مورد عنایت جامعه‌ی فرهیخته‌ی پژوهشگران و محققان کشور قرار گیرد و این حقیر را نسبت به رفع اشکالاتی که در آن وجود دارد یاری رسانند.

و آخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین.

امیرحسین بابالار